Кіровоградська обласна бібліотека ім. Н. К. Крупської

Контрольный экземпляр

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Молодий комунар

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

Рік видання XX • № 131 (2703). • ЧЕТВЕР, 1 ЛИСТОПАДА 1979 РОКУ. • Газета виходить з 1939 року • Ціна 2 коп.

КРАЇНА РАД: НОВИНИ ДНЯ

ПЕРЕДЖОВТНЕВА ВАХТА ТЕКСТИЛЬНИКІВ

ІВАНОВО. Достроковим випуском двомільярдного метра тканини з початку введення підприємства в дію ознаменував ударну вахту на честь 62-ї річниці Великого Жовтня колектив Івановського меланжевого комбінату імені К. І. Фролова. Перший мільярд метрів тут виготовили за 30 років, а другий — вдвоє швидше. Прискорення темпів виробництва — результат комплексного технічного переоснащення підприємства.

УСПІХ ПЕРЕДОВОЇ БРИГАДИ

КРИВИЙ РІГ (Дніпропетровська область). Бригада Героя Соціалістичної Праці В. Мироненка з Південного гірничо-збагачувального комбінату відвантажила мільйонний з початку п'ятирічки кубометр металургійної сировини понад план. Вона першою в басейні достроково завершила п'ятирічне завдання. Таких результатів у використанні чотирикубових машин не добивався ще жоден колектив галузі.

ШВИДКІСНА РОЗВІДКА

ФРУНЗЕ. Випереджаючі темпи приросту розвіданих запасів корисних копалин забезпечує ударна праця геологів. Високої швидкості проходки гірничих виробок досягла бригада Гапгуалі Ахметжанова з Сари-Джазької геологорозвідувальної експедиції. З початку п'ятирічки колектив підготував понад дев'ять тисяч метрів розвідувальних штолень, виконавши п'ятирічне завдання і соціалістичні зобов'язання на честь 62-ї річниці Великого Жовтня.

ПОДБАЛИ І ПРО ВЕСІЛЛЯ

РЕЗЕКНЕ (Латвійська РСР). У подорож по мальовничих місцях Резекненського району вирушив весільний кортеж автобусів. Його в пору сільських весіль надав молодожонам і гостям місцевий Будинок побуту. Це двохсотий вид послуг, організований для жителів села працівниками побутового обслуговування республіки.

(ТАРС — РАТАУ).

ЗВІТИ І ВИБОРИ В КОМСОМОЛІ

«У міру зростання нашої економіки і зростання добробуту радянських людей дедалі більшого значення в їхньому житті набувають такі форми суспільної діяльності, як торгівля і побутове обслуговування...

І я думаю, комсомолові слід узяти під свою постійну й неослабну опіку сферу торгівлі та обслуговування. Встановіть над нею ефективне шефство... Візьміться-но за цю справу, друзі!».

(З промови Л. І. Брежнєва на XVIII з'їзді ВЛКСМ).

Доповідали про... бездіяльність

Їх 211, спілчан, які працюють на кіровоградській фабриці «Індпошиття» в численних ательє різного призначення. Разом збираються вони дуже рідко, і тому думалося, що на звітно-виборних комсомольських зборах мова піде про нерозв'язані проблеми, про скорочення строків і підвищення якості виконання замовлень жителів і гостей міста.

Але цього не сталося. Секретар комітету комсомолу Любов Колодиста у своїй міні-доповіді до суворого аналізу діяльності комсомольської організації не вдалася, констатуючи лише той факт, що вперше за останні шість років підприємство не виконало дев'ятимісячного плану. Не прозвучало в доповіді ні критики, ні самокритики.

Та й у своїх виступах комсомольці Олена Бронич, Олена Скобська, Валентина Кулачок, Алла Люшина і деякі інші жодного слова не сказали про проблеми, що стоять нині перед підприємством, а значить і перед ними. Вони лише нарікали на те, що незадовільно працював сектор культурно-масової роботи, слабо дбав про дозвілля молоді...

Що ж, їх можна зрозуміти... Та насторожує інше: про питання, які повинні стояти в числі перших на порядку денному комсомольських зборів, заговорили на зборах не комсомольці. Ці питання порушили комуністи — завідуюча ательє № 5 Б. С. Третьякова і головний інженер фабрики Ж. Т. Борисько.

Виявляється, що багато вчорашніх випускників училищ не з усією серйозністю ставляться до своєї справи: часто спізнюються на роботу, багато з них не виконують норми, не беруться освоювати суміжні спеціальності.

На адресу того чи іншого ательє часто надходять скарги від замовників: не вкладаються побутовики в строки виготовлення замовлень, не завжди висока якість роботи.

...Юнак замовив собі новий костюм. Настав час забирати — не пришито гудзиків. Дівчина, що видавала готові вироби, байдуже знизала плечима:

— А ми їх не пришиваємо. Ниток таких нема.

— Але ж у квитанції значиться, що за операцію заплачено відповідну суму, — здивувався замовник.

— Треба ж якось план виконувати... — пояснила.

Подібні приклади зустрічаються і в редакційній пошті «Молодого комунара». І дуже дивно, що всі ці недоліки в роботі колективів ательє (не обійшлося ж і без відповідних записів у книгах скарг та пропозицій) не хвилювали ні комітет комсомолу, ні штаб «Комсомольського прожектора». Ольга Небока, колишній начальник, а тепер член штабу, признається, що випуски «КП» — то в основному поздоровлення працівникам з нагоди свята, виконання плану і таке інше. За звітний період спромоглися провести лише один рейд-перевірку якості роботи молоді в кількох ательє. І навіть виявлені недоліки не схвилювали їх, не примусили активізувати свою роботу.

Словом, на звітно-виборних зборах комітет комсомолу і його секретар розписалися у своїй бездіяльності, в тому, що не зуміли повести за собою молодих побутовиків у боротьбі за поліпшення обслуговування населення, за добрий настрій замовників.

Новообраному комітетові спілчан є над чим подумати, щоб у майбутньому фабрика «Індпошиття» повністю відповідала своєму призначенню — задовольняти потреби кожного свого замовника зокрема.

Р. МАРЧЕНКО,
спецкор «Молодого комунара».

ДЛЯ ВРОЖАЮ-80

СТВОРЕНО СПЕЦІАЛЬНІ ЛАНКИ

Майже завершивши комплекс осінніх польових робіт, механізатори колгоспу вже приступили до ремонту техніки і постановки її на зимове зберігання. На сьогодні полагоджено, пофарбовано і змащено (де треба) зерновий і спеціальні сівалки. В стадії ремонту культиватори, борони та інша грунтообробна техніка. В кожній тракторній бригаді створено спеціальні ремонтні ланки. Вони зобов'язалися до 15 грудня закінчити ремонт сільгоспмашин, поставивши їх на лінійку готовності.

Г. НЕБЕСНИЙ,
секретар парткому колгоспу імені Крупської Кіровоградського району.

Чотири роки минуло відтоді, як Василина БУЛИННО закінчила курси трактористів при Верблюзькому відділенні Новгородківської райсільгосптехніки. Тепер вона працює в колгоспі «Жовтнева революція» цього ж району. Успішно справляється зі своїми завданнями. Про це свідчить щоденне перевиконання нею норм. Молода виробничниця завжди там, де потрібні її механізаторська кмітливість, вправність у роботі.

Фото С. ФЕНЕНКА.

ЗАПРОШУЄМО ДО РОЗМОВИ

УРОК ВЕДЕ СЕРГІЙ ГРАЖДАН

Портрет фізкультурного активіста

НА ЦЬОГО уроках нема байдужих. Допомагає чудова матеріально-технічна база десятирічки. Спортивний зал оснащений нестандартним обладнанням, конструкція якого відповідає віковим особливостям учнів, сприяє розвиткові у них основних фізичних якостей. Перший гімнастичний снаряд, який створили вчителі фізкультури з допомогою шефів із заводу друкарських машин, — то перекладина довжиною 22 метри. На ній одночасно працює 20 учнів. А поруч — пристрій для перевірки гнучкості, тросова опора для занять з художньої гімнастики. Розбірний тренажер «Геркулес» допомагає учням виробляти силу, швидкість у виконанні вправ.

І все ж ніяке найновіше, найефективніше обладнання не зможе виконати свою практичну функцію, якщо його використовуватимуть невміло, абияк. У цьому переконаний учитель фізвиховання С. С. Граждан. І він ретельно продумує кожний етап уроку.

ПРИГАДУЮ відкритий урок, що його проводив Сергій Сергійович для фізкультурних працівників області. Під склепінням просторого спортзалу майже всі 45 хвилин лунала музика. Вона бадьорила, спонукала дітей працювати творчо, натхненно.

Після уроку гості дивувалися тій легкості і невимушеності, з якою показував Граждан зразки виконання команд. Багатьом не відомо, що перед ними був у недалекому минулому професіональний танцюрист, вихованець прославленого ансамблю танцю «Ятрань»...

Не секрет, що відкритий урок, підготовлений за-далегідь, по насиченості відрізняється від інших, які прийнято називати «рядовими». Тож мені дуже хотілося

(Закінчення на 4-й стор.).

Ось і закінчився обласний огляд-конкурс естрадних оркестрів та вокально-інструментальних ансамблів, присвячений 35-річчю визволення України від німецько-фашистських загарбників. Заключний тур його відбувся минулої суботи у приміщенні Кіровоградського районного Будинку культури. А наступного дня на сцену вийшли лауреати. Називаємо їх: вокально-інструментальний ансамбль Кіровоградського технічного училища № 4 «Гарний настрій», вокально-інструментальні ансамблі Хащуватського сільського Будинку культури Гайворонського району та Кіровоградського районного Будинку культури. І солісти: Анатолій Медведєв (ВІА Кіровоградського РБК), Сергій Дьомін (учасник художньої самодіяльності Будинку культури працівників державної торгівлі), Олександр Забровський (оркестр ресторану «Весна»).

На знімку (праворуч): лауреат конкурсу — вокально-інструментальний ансамбль «Гарний настрій».

Фото В. ГРИБА.

«Пісні боротьби і перемог» — під таким девізом пройшов у Палаці культури імені Жовтня ще один обласний огляд-конкурс вокально-інструментальних ансамблів культосвітніх закладів профспілок.

Усі колективи (а їх було п'ять) представили на суд глядачів і журі цікаві, своєрідні програмні концерти. І все ж, за одностайним рішенням журі, пальму першості віддано учасникам ВІА «Кристал» Будинку культури «Ювілейний» Ульяновського цукрокомбінату. Друге й третє місця поділили ансамблі «Алегро» Кіровоградського Палацу культури імені Жовтня, «Папірус» Олександрійської фабрики діаграмних паперів.

На знімку (ліворуч): співає «Кристал».

Фото В. ГРИБА.

СТОРІНКА ДЛЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ

АКТУАЛЬНО!

КОМСОРГ — ЦЕ...

Десятий «Б» клас Новгородківської середньої школи № 1 — це сімнадцять дружних і завзятих, енергійних і згуртованих комсомольців. І вчаться вони майже без трійок, і працювати вміють (на останньому суботнику зібрали більше тонни металолому), і артисти чудові (до 61-ї річниці ВЛКСМ підготували цікавий вечір).

Кореспондент «Вітрил» зустрівся з десятим «Б», щоб поговорити про їхні насущні справи. Непомітно мова пішла про комсорга класу Світлану Бурлаченко, кожен юнак чи дівчина згадували Світланине ім'я.

Ось деякі уривки з їхніх розповідей.

Ватажок класної комсомолії — це перш за все душа колективу. Це та людина, яка дбає про все і про всіх, багато знає і вміє, на будь-яке запитання може дати відповідь чи розумну пораду. Саме такою і є наша Світлана Бурлаченко, яку ми вдруге обрали комсоргом класу.

В. КЛЯЦЬКИЙ.

Світлана, наш комсорг, — весела, дотепна, енергійна, справедлива. Вимоглива до себе і до своїх однокласників, «права рука» Людмили Андріївни, майстер на всі руки: і декламує прекрасно, і співає, і танцює.

Т. БЕЛЬДЕМАН.

Мені і Володі Бєлінському важкувато даються точні науки. Світлана Бурлаченко вирішила допомогти нам. Тепер ми часто разом розв'язуємо задачі, виконуємо домашні завдання з інших предметів. Наші з Володею справи пішли на краще.

С. ГАВРИЛЕНКО.

Комсорг — приклад своїм однокласникам у всьому: навчанні, поведінці, громадській роботі. Це дається нелегко. На собі переконалася, адже наприкінці минулого року мене обрали секретарем шкільної комсомольської організації. Світлана — моя найближча подруга, з і ми часто радимося одна з одною про комсомольські справи.

Н. ЛЄСНОВА.

ВІД «ВІТРИЛ»: Ось так, з пропозиції десятого «Б» Новгородківської СШ № 1 народилася думка порозмірковувати над особистістю комсорга класу, школи. Адже, за словами новгородківців, від комсорга багато в чому залежить робота комсомольської групи чи організації. Про це, до речі, йдеться і в останній пошті «Вітрил». «Протягом першої чверті навчання, — пише Л. Войтенко Долинського району, — у нас було багато хороших справ. До кінця навчального року ще далеко, а задумок у нашого комсорга — не злічити...».

Тож пропонуємо всім читачам «Вітрил» домашнє завдання на тему: «Якби я був комсоргом...» Ваші роздуми, розповіді про цікаві справи комсомольців вашого класу, школи, про проблеми, які ви вирішуєте разом зі своїм комсоргом, про цікаві задуми допоможуть нам написати колективний портрет комсорга. Ну, а вам це допоможе в комсомольському житті класу і школи!

НЕВИМУШЕНІ ДІАЛОГИ

ПРО РОЗКАЧКУ І ЩЕ ДЕЩО

Журнал восьмого «В» ряснів четвірками і п'ятірками.

— У навчанні наш клас сильний, — говорить відповідальна за академсектор Алла Шандра. — Цю чверть половина учнів закінчить на «добре» і «відмінно».

— А якщо порівняти цю вашу успішність з успішністю останньої чверті минулого навчального року?

Алла замислилась:

— Здається, знизилась. Нині у нас менше відмінників. Та й добрих оцінок тоді більше було.

— Отже, спад?

— Цілком закономірний, — втручається в розмову класний керівник Інна Валентинівна Резник, і я не зрозумів: жартує вона, чи говорить серйозно.

— Чому закономірний?

— Перша чверть для багатьох важка.

— Не все ще з програми під силу восьмикласникам? На заваді, так би мовити, бар'єр між сьомим і восьмим?

Виявляється, річ не в цьому. Самі восьмикласники назвали інші причини:

— Розкачка. Не встигнеш увійти після літа в ритм навчання — а тут уже й кінець чверті...

Цією «хворобою» перехворів навіть комсомольський актив класу. «Вистояло» небагато учнів: Тоня Яценко, Олена Самборська... І тільки Світлана Бабич стала навчатися значно краще порівняно з минулим роком. Прошу Світлану поділитися секретом:

— Мрію стати вчителем російської мови і літератури. А вчитель повинен знати все, отже і треба вчитися на «відмінно».

Так просто, виявляється! І секрет п'ятірок — у мрії? Тоді як із мрією в інших?

І тут виявилася інша закономірність, така от «арифметика», або, говорячи мовою старшокласників, — математичне рівняння: кількість учнів, у кого знизилась успішність, дорівнювала кількості тих самих учнів, хто ще не обрав собі майбутньої професії.

Цікаве рівняння. Хоч я й не певен, що тільки воно визначає успішність учнів. Проте мені сподобався «секрет» Світлани Бабич, і я почав наводити приклади з життя видатних, які у свої 14—16 років уже робили великі відкриття. Та десь із «камчатки» донеслось:

— Ну-у, знайшли порівняння! У нашому класі таких немає.

— А може?..

В. БУБИР,
спецкор «Вітрил».
Знам'янська СШ № 2.

ВИ ЗАПИТАЛИ У «ВІТРИЛ»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ ЗА РОЗКЛАДОМ?

ЛИСТ

Пенсіонер з колгоспу «Родина» Долинського району А. С. Пізюн пише: «Всі наші старшокласники з сіл Антонівки, Роздільного, Широкої Балки навчаються в Молодіжненській середній школі. Донедавна учні, починаючи з 9 класу, набували у школі якусь одну професію. Нинішнього року професій дві — шофера і електрослюсаря. Поділені вони між двома дев'ятими класами. І виходить так, що декому доводиться опановувати справу, яка йому не до душі. Скажімо, хлопці з 9-А хотіли б вивчати автосправу, як і ровесники з 9-Б, а їх готують до роботи електрослюсаря...

Як їм бути?»

ПОЯСНЕННЯ

Кореспондент «Вітрил» побував у Молодіжненській середній школі. Ось що розповіла йому директор школи В. Г. ГОНЧАРЕНКО:

— Справді, раніше старшокласники у нас вивчали лише автосправу, і після школи йшли, як правило, працювати шоферами на Молодіжненський цукровий завод. Але тепер автопарк заводу не може забезпечити всіх бажаючих роботою за спеціальністю, і два останніх роки частина наших випускників змінювала професію на місці.

Дирекція, партком, комітет профспілки заводу звернулися до нас з проханням розширити профільність, врахувавши те, що заводу потрібні електрослюсарі. Тепер у школі випускники отримують три спеціальності — водія, електрослюсаря і кулінара (дівчата). Крім того, думаємо ще вводити швейну справу і машинопис.

Як бути з дев'ятикласниками? Хлопці — всі до одного (мабуть, діє сила інерції) — захотіли вивчати автосправу. Створити дві групи за інтересами ми не можемо. Не можна ще й з тієї причини, що учитель трудового навчання у школі один, веде він і автосправу, і слюсарну справу. Створення груп за таких умов порушувало б розклад і в результаті — весь навчальний план.

Тому задовольнити прохання всіх бажаючих не маємо змоги. Ті хлопці, кого медична комісія визнає непридатним для водіння машин, перейдуть до 9-А. І навпаки. Крім того, право переходу буде надане кращим з 9-А.

...І КОМЕНТАР

Постановою ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР «Про дальше вдосконалення навчання, виховання учнів загальноосвітніх шкіл і підготовку їх до праці» передбачено здійснення ряду заходів щодо всебічного поліпшення трудового виховання у загальноосвітній школі, підготовки учнів до праці у сфері матеріального виробництва. Одним з таких заходів є запровадження ефективної поглибленої трудової підготовки у школах, проведення цілеспрямованої профорієнтаційної роботи серед учнівської молоді з урахуванням потреб найближчих до школи підприємств, колгоспів, радгоспів та організацій.

При цьому школа, проводячи профорієнтаційну роботу, враховує також бажання учнів і можливості набуття ними (залежно від стану здоров'я) тієї чи іншої спеціальності. Зрозуміло, що при запровадженні в школі поглибленої трудової підготовки з однієї спеціальності врахувати згадані тут фактори практично неможливо.

Справа ускладнюється і бажанням учнів набувати так званих «популярних» спеціальностей. У Молодіжненській середній школі, такою виявилась автосправа. Дівчат же у школах області найбільше цікавлять машинопис і основи сучасного діловодства. Саме цим пояснюється те, що до міських, районних і обласного відділів народної освіти звертаються і учні, і батьки з проханням дозволити запровадження в школах тільки таких спеціальностей.

Але прохання в переважній більшості випадків не грунтуються на свідомому виборі майбутньої професії учнем, не завжди відповідають його фізичним і психологічним можливостям, і, головне, не враховують потреб місцевих виробництв у певних кадрах. А тому після закінчення школи виникають труднощі з працевлаштуванням за набутою спеціальністю, а звідси — розчарування.

Складна проблема більш вільного вибору учнями загальноосвітніх шкіл майбутньої професії позитивно розв'язується в міжшкільних навчально-виробничих комбінатах, де поглиблена трудова підготовка старшокласників одночасно здійснюється за 5—15 спеціальностями, а тому кожен старшокласник має широкі можливості обрати улюблену.

Зараз в області працює 20 міжшкільних комбінатів, які об'єднують понад 14 700 старшокласників, або 65 процентів від загальної кількості. До кінця 1980 року буде завершено створення міжшкільних комбінатів в усіх районах і містах області, в тому числі і в Долинському районі. Тоді, гадаємо, всі проблеми будуть розв'язані. Ну, а поки що у Молодіжненській середній школі знайшли непоганий вихід.

І. БАБАНСЬКИЙ,
інспектор облвно по трудовому навчанню і профорієнтації.

ДИСК-ЗАЛ «ВІТРИЛ»

...Було в житті п'ятирічної дівчинки піаніно — строге, чорне, як вихідний костюм тата. Була мамина ніжна пісня «Осенние листья». Був двір з Вітькою, Гариком і Ваничем, які разом склали дворовий вокально-інструментальний ансамбль.

А далі було життя, коли більше лаяли, ніж хвалили. Радили співати «В колі друзів», запрошували в поїздки, де піаніно замінювалося портативною гітарою, і

Щаслива зоря Алли Пугачової

репертуар був необмежений. («Все одно, що співати — аби співати», — скаже пізніше Алла Пугачова із сумною іронією).

Пішла в цирк. Кажуть, що «Арлекіно» тому і став «Арлекіно», що співачка вивчила міміку і жести, пісню «одягла в театральний одяг». Можливо, але тільки блиск її перемоги не міг обманути серйозну і вдумливу людину: талант тому засяяв, що його довго шліфували. Співачка говорила: «Життя артистів — важке життя... Артистом стати легко, якщо зумієш відмовитися від особистого благополуччя, якщо можеш щодня по п'ять—шість годин репетирувати, а ввечері поспішати на концерт; якщо звикнеш до дорожнього «комфорту», до сніданків нашвидкуруч, якщо зумієш вибити 25-ту годину в добі...».

1977 року А. Пугачова удостоєна високого звання заслуженої артистки РРФСР. А наступного — здобула Головний приз конкурсу Інтербачення на фестивалі естрадної пісні в польському місті Сопоті. Грошову премію — 20 тисяч злотих — подарувала дитячому сув... імені Януша Корчака. До речі, діти дуже люблять виступи артистки, і вона багато співає для них, як ніхто інший уміє створити добрий настрій, атмосферу свята в дитячій аудиторії.

Але оплески, квіти — все це було потім. А спочатку? Шлях артистки до пісні почався ще 1965 року. Навчалася на диригентсько-хоровому факультеті музичного училища імені Іпполітова-Іванова. В двадцять років стала професійною співачкою. З агітбригадою радіостанції «Юність» Всесоюзного радіо виступала на багатьох ударних комсомольських будовах нашої країни, на імпровізованих сценах, польових станах, у маленьких клубах. Потім — направлення в Липецьку філармонію. Там працювала солісткою ансамблю «Новий електрон». Шукала свій шлях в естраді, працювала над словом, жестом, інтонацією. З особливою вимогливістю співачка добирала репертуар. Корисною була і робота з джаз-оркестром під керівництвом Олега Лундстрема. А пізніше, виступаючи з ансамблем «Веселі хлоп'ята», Пугачова стає лауреатом Всесоюзного та міжнародних конкурсів, завойовує любов глядачів.

Головним у своїй творчості артистка вважає щирість, відвертість і правдивість. Тому й проживає на сцені кожну пісню. Пише музику до пісень, а іноді й слова. Вона дуже любить хорошу поезію.

На концертах у Києві, які проходили у рамках VII Всесоюзного фестивалю мистецтв «Київська весна-79», присвяченого 325-річчю возз'єднання України з Росією, Алла Пугачова показала нову програму. Музику до більшості пісень створила вона сама. Концерти, на яких побували тисячі киян, запам'ятаються надовго. Глядачі побачили справжній естрадний театр, одержали насолоду і від пісень, і від їх виконання.

...Ми ловимо голос співачки на всіх хвилях і екранах, рвемося на її концерти, але сподіваємося, що вона розуміє, як важко втриматися на вершині цієї вимогливої любові.

А в Москві, на Мінському шосе, де мешкає майстриня естради, допізна не гасне світло: там народжується нова пісня.

За матеріалами преси
підготувала Т. БОРИСОВА.

Звездное лето

Музыка А. ПУГАЧЕВОЙ. Слова И. РЕЗНИКА.

Лист хвилював і тривожив: десь у Олександрівському районі є школа, є десятий клас, у якому хлопці і дівчата розгубили, розміняли чи не найголовніше в своєму житті — дружбу...

А втім ось він, цей лист. Ми не викинули з нього жодного рядка.

«Здрастуй, редакціє!

Можливо, неправильно роблю, що пишу вам, але дуже хотілося б почути думку моїх однолітків, а також старших товаришів.

Навчаюсь я в десятому класі. Взагалі, наш клас непоганий. Але не дружний.

Справа в тому, що між нашими дівчатами виникають непорозуміння, ми сваримось і навіть ділимось на дві групи. Подібного ніхто ніколи не побачить між нашими хлопцями. Коли потрібно щось зробити, то краще попросити про це хлопця. А від дівчат можна почути: «Іди, як тобі хочеться», «Роби сама», «Що, мені більше всіх потрібно!».

Дівчата не поважають одна одну. Кожна намагається виділитися ... ***головніше — це дружба. Що потрібно думати не тільки про своє спокійне життя, а й про товаришів, однокласників. Та що з того — тільки й чуємо: «О, вискочки...».***

Не подумайте, що все це я придумала. На жаль, це правда.

Підкажіть, як бути, що робити, щоб цей останній рік навчання в школі запам'ятався нам надовго. І запам'ятався добрим, дружним.

Ніна Т.,
10 клас».

* * *

«Вітрила» сподіваються, що лист Ніни не залишить байдужими вас, дорогі друзі, кому адресовані схвильовані рядки.

«ВІТРИЛА» СТРИВОЖЕНІ

ДАВАЙТЕ ДРУЖИТИ!

Коли ми вперше прийшли в наш 9-1, то спочатку стояли групками по двоє, троє. 9-1 — математичний клас, тому тут зібрались хлопці і дівчата з різних шкіл. Нічого приховувати: і в нас зразу не все було гаразд.

Дружба в нашому класі народилась якось непомітно. Пам'ятаю, пішли ми збирати металобрухт, а потім вирішили спекти на багатті картоплю. Так і просиділи до сутінок. Котрась із дівчат взяла з собою томик Блока. Читали вірші. Потім співали. Додому поверталися разом. Здавалося б, нічого незвичайного не було, все буденне. Та після цього в класі стало ці... су, то свій десятий ви ще запам'ятаєте дружним, неповторним».

О. РУДЬКО.

«Прочитала твого листа, Ніно, і довго думала над ним. Навчаюсь я, як і ти, в десятому, і можу сказати про своїх однокласників — це чудові, чуйні хлопці й дівчата. Не подумай, що це заради красного слівця. Зовсім ні. Я справді такої думки про своїх однокласників.

До восьмого я вчилася в іншій школі. Наш клас нагадував ваш десятий. Дівчата сварилися між собою, та й хлопці вели себе не краще. Через це й до школи ходила неохоче.

Потім — нова школа, новий клас. 1 вересня минулого року ми лише здивовано поглядали один на одного. Та ще й захворів наш класний керівник, довелося знайомитись самим. Не пам'ятаю точно дня, коли наше знайомство перетворилося в дружбу. Але він був.

А тепер... Тепер важко уявити себе без класу. Важко сидіти дома, навіть коли хворієш. І товариші дзвонять, прихо-

ВИ НАМ ПИСАЛИ...

«...Хотілося б, щоб «Вітрила» частіше розповідали про нові наукові відкриття, досягнення техніки. Щоб більше було рубрик, присвячених шкільному комсомольському життю...».

Наталка СИНЕНКО,
десятикласниця.
Онуфріївська СШ.

«...Друкуйте частіше матеріали про життя наших ровесників за рубежем...»

Л. КОЛОС.
Шишкинська СШ,
Компаніївський район.

«...Розповідайте, будь ласка, про те, якими були видатні люди в 16 років. Що вони вже зробили в такому віці...»

Іван Л.
Більшанський район.

«...Чому «Вітрила» мало пишуть про дружбу, кохання, музику, зачіски, танці, культуру поведінки? Пропоную також таку тему для розмови: «Яким повинен бути сучасний хлопець».

В. ГУЖВА.
Устинівська СШ.

ПІСЛЯ УРОКІВ

МСЕ: АБІТУРІЄНТ

Ти — десятикласник. Ходиш до школи, сидиш на уроках, отримуєш коли що.., словом, ти почуваєшся в школі, як у своєму рідному домі. Але ти вже не просто школяр. Однією ногою (лівою чи правою — хто як) ти вже стоїш поза нею, ти обережненько так намацуєш грунт у технікумі, вузі... Коротко кажучи, мрієш стати студентом. Що ж, хай тобі щастить!

А чи знаєш ти, що це за народ такий — студенти? Не дуже? «Вітрила» разом з **Юрієм Шаніним**, автором випущеної недавно в бібліотеці «Перця» Малої Студентської Енциклопедії (скорочено МСЕ), відважились тобі трохи допомогти.

Хоч кількість різних енциклопедій зростає майже з такою ж швидкістю, з якою їх розбирають передплатники та окремі неорганізовані громадяни, донині на розкішній енциклопе-

«ВІТРИЛА» СТРИВОЖЕНІ

ДАВАЙТЕ ДРУЖИТИ!

Лист хвилював і тривожив: десь у Олександрівському районі є школа, є десятий клас, у якому хлопці і дівчата розгубили, розміняли чи не найголовніше в своєму житті — дружбу...

А втім ось він, цей лист. Ми не викинули з нього жодного рядка.

«Здрастуй, редакціє!

Можливо, неправильно роблю, що пишу вам, але дуже хотілося б почути думку моїх однолітків, а також старших товаришів.

Навчаюсь я в десятому класі. Взагалі, наш клас непоганий. Але не дружний.

Справа в тому, що між нашими дівчатами виникають непорозуміння, ми сваримось і навіть ділимось на дві групи. Подібного ніхто ніколи не побачить між нашими хлопцями. Коли потрібно щось зробити, то краще попросити про це хлопця. А від дівчат можна почути: «Іди, як тобі хочеться», «Роби сама», «Що, мені більше всіх потрібно!».

Дівчата не поважають одна одну. Кожна намагається виділитися з-поміж інших, але це тільки на словах, а на ділі мало від кого доб'єшся чогось корисного для всіх і в тому числі — для них же самих.

Що ж треба для того, щоб дівчата поважали одна одну! Щоб вони могли порівну ділити між собою радощі і невдачі! Щоб на першому місці у кожної стояло не «я», а «ми»!

У вас, звичайно, виникне запитання: «А що ж ти сама робиш для цього!» Сама я мало що можу, але разом з деякими дівчатами і хлопцями намагаємось переконати всіх, що найголовніше — це дружба. Що потрібно думати не тільки про своє спокійне життя, а й про товаришів, однокласників. Та що з того — тільки й чуємо: «О, вискочки...».

Не подумайте, що все це я придумала. На жаль, це правда.

Підкажіть, як бути, що робити, щоб цей останній рік навчання в школі запам'ятався нам надовго. І запам'ятався добрим, дружним.

Ніна Т.,
10 клас».

* * *

«Вітрила» сподіваються, що лист Ніни не залишить байдужими вас, дорогі друзі, кому адресовані схвильовані рядки. Переконані: відверті ваші розповіді, роздуми про дружбу допоможуть і Ніні, і її однокласникам.

А для початку ми ознайомили з Ніниним листом десятикласників Кіровоградської середньої школи № 34. Ось що вони відповіли.

«Коли я прочитала однокласникам твого, Ніно, листа, в класі стало дуже тихо. Ніхто не перешіптувався, не крутився, як це часто буває. Всі сиділи мовчки, думали. Сказати свою думку не поспішали, роздумували.

Коли ми вперше прийшли в наш 9-1, то спочатку стояли групками по двоє, троє. 9-1 — математичний клас, тому тут зібрались хлопці і дівчата з різних шкіл. Нічого приховувати: і в нас зразу не все було гаразд.

Дружба в нашому класі народилась якось непомітно. Пам'ятаю, пішли ми збирати металобрухт, а потім вирішили спекти на багатті картоплю. Так і просиділи до сутінок. Котрась із дівчат взяла з собою томик Блока. Читали вірші. Потім співали. Додому поверталися разом. Здавалося б, нічого незвичайного не було, все буденне. Та після цього в класі стало цікавіше. До кінця першої чверті здавалось, що ми знайомі вже дуже давно і не проміняли б свій 9-1 на інший. А потім було ще три чверті, робота в колгоспі. Ось ми уже в десятому, і нам не здається дивним, що хлопці приносять дівчатам пальта з роздягальні, проводжають нас додому всі разом.

Шкода, що у вас не було такої «картоплі», яка б здружила клас. Але не варто втрачати надію. За дружбу треба боротися! І якщо це зрозуміє хоча б невелика частина вашого класу, то свій десятий ви ще запам'ятаєте дружним, неповторним».

О. РУДЬКО.

«Прочитала твого листа, Ніно, і довго думала над ним. Навчаюсь я, як і ти, в десятому. Та можу сказати про своїх однокласників — це чудові, чуйні хлопці й дівчата. Не подумай, що це заради красного слівця. Зовсім ні. Я справді такої думки про своїх однокласників.

До восьмого я вчилася в іншій школі. Наш клас нагадував ваш десятий. Дівчата сварилися між собою, та й хлопці вели себе не краще. Через це й до школи ходила неохоче.

Потім — нова школа, новий клас. 1 вересня минулого року ми лише здивовано поглядали один на одного. Та ще й захворів наш класний керівник, довелося знайомитись самим. Не пам'ятаю точно дня, коли наше знайомство перетворилося в дружбу. Але він був.

А тепер... Тепер важко уявити себе без класу. Важко сидіти дома, навіть коли хворієш. І товариші дзвонять, приходять, розповідають новини.

Ми часто збираємось разом. Ходимо в кіно, зустрічаємо свята. Власне, про це можна розповідати багато. Та, очевидно, ти не знайдеш у цій розповіді готових рецептів. Їх немає взагалі. Є проста доброзичливість у ставленні один до одного, поважання в кожному з однокласників людини зі своїми інтересами і переживаннями. І немає сварок»

Л. ЛЕОНОВА.

Друзі, «Вітрила» чекають ваших розповідей, порад, роздумів.

Голуба троянда

ВЕРНІСАЖ «ВІТРИЛ»

Він вихопився з гамору шкільних коридорів — маленький, зі скуйовдженим чубом, веснянкуватий. Ноги нетерпляче танцювали на місці, готові вмить зірватися. Щось чисто дитяче, хлоп'яцьке. Мало скидалося на те, що Павлові Яблонському вже чотирнадцять.

— Малюнки? Вони вдома. Я зараз...

Ми сиділи у вже втишеному вестибюлі, і я розглядав кілька десятків альбомних аркушів і березових дощечок, принесених ним.

...«Літо». Зелене розмаїття садів, журавель на хаті, річка — синя-синя! (Десь уже я бачив подібну картину. Тільки де?.. Згадав: по дорозі до школи ішов біля річки...).

— Малювати почав ще в дитячому садку. Потім—у школі. Нам дадуть тему, скажімо: «Літо», я й малюю. Мама допомагала порадами. Вона викладає малювання у молодших класах.

...«Друзі». Трохи кумедні, але щирі й зворушливі у своїй дружбі. Лисичка і півник. Кінь, примарливий, як вітер, біжить звечорілим полем.

— Найбільше люблю малювати тварин. Вони такі гарні, довірливі. І беззахисні... А ще— з натури люблю малювати. Пробував райдугу зобразити. Перебрав усі кольори, а точно передати не зміг. Малював березу — вийшло. Спробував себе намалювати. День сидів перед дзеркалом. Верхня частина обличчя вдалась, нижня — ні. Треба ще раз...

...«Хлопчиш - Кибальчиш». Трип-тих. Різкі, чітко викреслені на папері характери. Одвічний двобій світла й мороку. Торжество дитячої (чи дитячої вже?) мрії, віра у це торжество.

— Якось були ми на екскурсії у Ленінграді. Бачив малюнки Пушкіна — його графіку. Сподобалось. Почав малювати одним тоном... А Кибальчиш — мій улюблений герой.

...Голубий голуб на фоні голубої Землі тримає у дзьобі голубу троянду миру.

— Мені подобається цей колір. Погляньте у вікно — його найбільше. Чи не так? Ми живемо на голубій планеті... Питаєте, чого вже не відмінник? А хто вам сказав? Мама? Ну, добре, тільки по секрету: малюнки забирають багато часу. Але я знову стану відмінником. Обов'язково...

Мама: «Бувало, малим нафантазує такого на папері, що я зроду не додумалася б. А підріс — все йому до рук ішло випилювати, вирізати, випалювати, стругати що-небудь. Тепер більше малює. Мабуть, це вже надовго...».

Він стояв і слухав нашу розмову мовчки, опустивши голову, як першокласник. А нетерплячий носок його черевика малював на паркеті великого красивого голуба над планетою, з трояндою у дзьобі...

Д. БОНДАР,
спецкор «Вітрил».

Ульяновська середня школа № 2.

НА ФОТОРЕПРОДУКЦІЯХ — МАЛЮНКИ ПАВЛА ЯБЛОНСЬКОГО.

ВИ НАМ ПИСАЛИ...

«...Хотілося б, щоб «Вітрила» частіше розповідали про нові наукові відкриття, досягнення техніки. Щоб більше було рубрик, присвячених шкільному комсомольському життю...».

Наталка СИНЕНКО,
десятикласниця.
Онуфріївська СШ.

«...Друкуйте частіше матеріали про життя наших ровесників за рубежем...»

Л. КОЛОС.
Шишкинська СШ,
Компаніївський район.

«...Розповідайте, будь ласка, про те, якими були видатні люди в 16 років. Що вони вже зробили в такому віці...»

Іван Л.
Вільшанський район.

«...Чому «Вітрила» мало пишуть про дружбу, кохання, музику, зачіски, танці, культуру поведінки? Пропоную також таку тему для розмови: «Яким повинен бути сучасний хлопець».

В. ГУЖВА.
Устинівська СШ.

«...На сторінці для старшокласників мені хотілося б поговорити про дружбу юнаків і дівчат. Про сучасну молодь. Є серед неї такі хлопці і дівчата, якими пишаються старші, але є й такі, з якими ще багато треба говорити про культуру, красу, моду і естетику...»

Валя МІСАРАШ.
с. Березуватка,
Устинівський район.

ВІД «ВІТРИЛ»: Друзі, ми обов'язково зважимо на ваші прохання і пропозиції при підготовці наступних випусків.

«Вітрила» щиро вдячні всім своїм адресантам. Пишіть нам.

ПІСЛЯ УРОКІВ

МСЕ: АБІТУРІЄНТ

Ти — десятикласник. Ходиш до школи, сидиш на уроках, отримуєш коли що.., словом, ти почуваєшся в школі, як у своєму рідному домі. Але ти вже не просто школяр. Однією ногою (лівою чи правою — хто як) ти вже стоїш поза нею, ти обережненько так намацуєш грунт у технікумі, вузі... Коротко кажучи, мрієш стати студентом. Що ж, хай тобі щастить!

А чи знаєш ти, що це за народ такий — студенти? Не дуже? «Вітрила» разом з **Юрієм Шаніним**, автором випущеної недавно в бібліотеці «Перця» Малої Студентської Енциклопедії (скорочено МСЕ), відважились тобі трохи допомогти.

Хоч кількість різних енциклопедій зростає майже з такою ж швидкістю, з якою їх розбирають передплатники та окремі неорганізовані громадяни, донині на розкішній енциклопедичній клумбі не було однієї пишної квітки — Енциклопедії Студентської. Тепер вона є. (Жаль, що досі немає Шкільної. Ви згодні з «Вітрилами»? Тож погортаємо з вами сторінки МСЕ. Гадаємо, що частина прочитаного, вам, як сказав поет, «в жизни пригодится».

Отже, літера А: Абітурієнт.

У наш час абітурієнтом називають того, хто вже не школяр, але ще й не студент. Взагалі ж, це латинське (як і більшість вузівських термінів) слово означає: той, хто має піти. Тобто людина, яка закінчує школу і, природно, залишає її. Бо в середні віки, коли появилися перші університети, думка про вищу освіту відвідувала середньовічні голови значно рідше, ніж сьогодні недбайливі студенти відвідують лекції. Тим більше, що і отих голів, і університетів було тоді значно менше, ніж тепер.

Сучасних абітурієнтів можна поділити на три групи: **самокеровані** (вони самі вирішили, куди і навіщо їм вступати), **керовані батьками і взагалі некеровані** (останнім абсолютно однаково, ким бути, бо хвилює їх не стільки майбутній фах, скільки справний документ про вищу освіту).

Головна відмінність вступника від досвідченого студента полягає в тому, що абітурієнт переконаний: треба вивчати все, що зазначено у програмі. І здебільшого виявляється, що це — зовсім зайве. Бо екзаменаторів чомусь цікавить не тільки те, що ви знаєте, а й те, чого ви не знаєте. Тому краще знати все. В усякому разі, це — найвірніший шлях перетворення абітурієнта на студента.

Постскриптум «Вітрил»: поки ще не пізно, вчіться!

...ревізка, якщо зумієш відмовитися від особистого благополуччя, якщо можеш щодня по п'ять-шість годин репетирувати, а ввечері поспішати на концерт; якщо звикнеш до дорожнього «комфорту», до сніданків нашвидкуруч, якщо зумієш вибити 25-ту годину в добі...».

1977 року А. Пугачова удостоєна високого звання заслуженої артистки РРФСР. А наступного — здобула Головний приз конкурсу Інтербачення на фестивалі естрадної пісні в польському місті Сопоті. Грошову премію — 20 тисяч злотих — подарувала дитячому будинку імені Януша Корчака. [illegible] діти дуже люблять виступи артистки, і вона багато співає для них, як ніхто інший уміє створити добрий настрій, атмосферу свята в дитячій аудиторії.

Але оплески, квіти — все це було потім. А спочатку? Шлях артистки до пісні почався ще 1965 року. Навчалася на диригентсько-хоровому факультеті музичного училища імені Іполітова-Іванова. В двадцять років стала професійною співачкою. З агітбригадою радіостанції «Юність» Всесоюзного радіо виступала на багатьох ударних комсомольських будовах нашої ...міжнародних конкурсів, завоювує любов глядачів.

Головним у своїй творчості артистка вважає щирість, відвертість і правдивість. Тому й проживає на сцені кожну пісню. Пише музику до пісень, а іноді й слова. Вона дуже любить хорошу поезію.

На концертах у Києві, які проходили у рамках VII Всесоюзного фестивалю мистецтв «Київська весна-79», присвяченого 325-річчю возз'єднання України з Росією, Алла Пугачова показала нову програму. Музику до більшості пісень створила ... тисячі киян, зали заповнюються щодня. Глядачі побачили справжній естрадний театр, одержали насолоду і від пісень, і від їх виконання.

...Ми ловимо голос співачки на всіх хвилях і екранах, рвемося на її концерти, але сподіваємося, що вона розуміє, як важко втриматися на вершині цієї вимогливої любові.

А в Москві, на Мінському шосе, де мешкає майстриня естради, допізна не гасне світло: там народжується нова пісня.

За матеріалами преси
підготувала Т. БОРИСОВА.

Звездное лето

Музыка А. ПУГАЧЕВОЙ. Слова И. РЕЗНИКА.

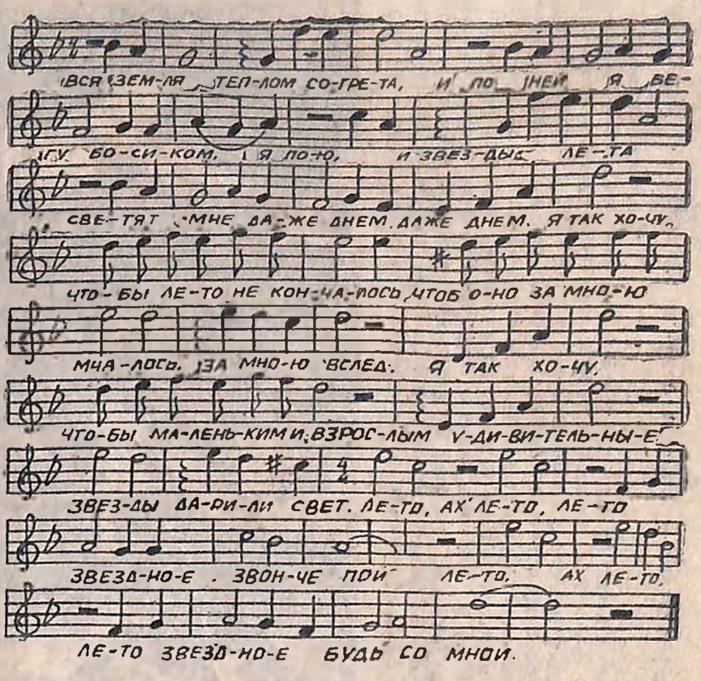

Вся земля теплом согрета,
И по ней я бегу босиком,
Я пою, и звёзды лета
Светят мне даже днем,
даже днем.

Припев:
Я так хочу,
Чтобы лето не кончалось,
Чтоб оно за мною
мчалось,
За мною вслед,
Я так хочу,
Чтобы маленьким
и взрослым
Удивительные звезды
Дарили свет.
Лето, ах лето,
Лето звездное,
звонче пой.
Лето, ах лето,
Лето звёздное,
будь со мной!

Дождь грибной играет
в прятки
С ручейком и со мной,
и со мной.
Ветерок, надев крылатку,
Манит в лес за собой,
за собой.

Припев.

Выше птиц взлететь
хочу я,
Чтоб взглянуть
с голубой высоты
На страну мою большую,
На леса, на луга, на цветы.

Припев.

Зимова репетиція

НАСТРІЙ

Злякані дерева ще палали осіннім багаттям. Вони стояли тепер, захмелілі з відчаю, виставивши напоказ свої кричуще-червоні шалі.

І тут сипонув сніг. Ринув зненацька, густою повінню. Сполоханий горобець вдарився об шибку, закрутив ошелешено головою, струсивши шапочку мокрого снігу, і — стрімголов у теплий закуток під дахом. Листя завирувало у сніговій круговерті, що на асфальті по-казковому оберталася на темну воду.

...У дворі, весь у білому, як ведмежатко, появився малюк. Взяв у руку грудочку снігу, лизнув — і засміявся: вперше ж побачив таке диво! Хлоп'ята, галасуючи, ліплять сніговика, а він розвалюється і тане. З шапок на обличчя їм збігає вода, пелюстками горять розпашілі щоки.

Я знаю: ще не раз гратиметься у піжмурки бешкетлива зима з величавою осінню. Небо то сердито буркотітиме віхолою, то лагідно посміхатиметься чистою блакиттю. Час, коли десятикласники вже готуються зустріти свій останній Новий рік у школі.

С. ЛІАНОВА.

БІБЛІОТЕЧКА «МОЛОДОГО КОМУНАРА»

ОЗБРОЄНІ ПЛАВНІ

ВОЛОДИМИР БАЗИЛЕВСЬКИЙ

(Продовження. Початок у «Молодому комунарі» за 11, 16, 18, 25, 30 жовтня ц. р.).

Так. Дніпров має рацію... Об'єднавшись, вони подвоїли б свої сили. Завдання у них одне — несподівано завдати удару ворогові з тилу і тим самим перешкодити йому спалити район не тільки правобережної частини міста, а й Чечелівського, Маламівки, Білецьківки, Свинаро-Павлівки, Дівки. Хіба не про це ж саме й він говорив тоді? Подарував Дніпрову ручний кулемет: у дніпровців зі зброєю сутужно. Нині, коли ситуація круто змінилася і наші регулярні війська мали не сьогодні-завтра форсувати Дніпро, їх союз багато важив. З Дніпровим треба було побачитись негайно. В лісі під Назаренковою. Так і звелів Зінченку передати в Крюків.

Білецьківка жила в тривозі. Не знали, хто пустив зловісну чутку: за саботаж, за активні дії невловимих набатівців фашисти збираються спалити село.

Повідомляв Іван Лагно: німці хочуть підірвати важливу ділянку дороги на перегоні Крюків — Знам'янка, недалеко від станції Бурти. З цією метою до котлована стягнуто міни. Ус не сумнівався: як стане ворогові нестерпно, він зруйнує дорогу, щоб перепинити шлях нашим військам. Цього не можна було допустити.

Через Івана Кравченка викликав начальників бойових груп. Зараз, коли польовій жандармерії і поліцаям було, судячи з усього, не до Уса, вони все частіше збиралися в старій липівській хаті.

Вночі групи Федосія Матюшенка та Олександра Третяка пішли на завдання. Міни виявилися без запальників. Ворог розраховував скористатися ними в останній момент. Хлопці скотили міни з насипу і відтягли їх подалі від тунелю.

А вже надійшов сигнал від керівника старобілецьківської групи Кирила Гречки — німці замінували паровий локомобіль. Єдиний на все село млин був як повітря потрібен білецьківцям, та й не тільки їм, а й довгожданим визволителям. У багатьох дворах у потаємних схронах і закутках для тієї нагоди було приховано від хижого окупантського ока зерно нового врожаю.

Рятували млин утрьох — Кирило Гречка, Макар Німець та Василь Німець. Швидко зняли приводні паси, маномотр, розібрали двигун. Утрьох і перенесли все те в надійне місце.

Сімнадцятого листопада 1943 року в хаті Трохима Свистуна, що жив на околиці села під Назаренковою, Ус знову зібрав командирів бойових груп «Набату».

— Завдання полягає в тому, щоб не дати німцям знищити село, вибити їх звідси до приходу наших військ... Ми повинні довести боєздатність нашої організації у відкритому бою з ворогом...

Обговорили план збройного виступу, призначили зв'язкових. На засіданні був присутній лейтенант Дніпров.

6. НА СПОЛОХ!

...Гриць Коваленко ганебно заспав. Ще звечора із завтрашнім днем було пов'язано стільки переживань, що він довго перевертався з боку на бік і заснув пізно. Прокинувшись, похапцем одягнувся і нишпорив надвір. Його брала досада на самого себе і на весь світ. Був чи не наймолодший серед набатівців: ледве виповнилося п'ятнадцять. Усього з тиждень тому, як прийняв присягу, і ось на тобі — заспав.

Уже на вулиці Гриць побачив матір командира їхньої бойової групи Кравченка.

— Тітко Санько, — кинувся до неї. — Іван дома?

— Таке снажеш... Сховався ще вдосвіта...

Вона похитала головою і поманила його пальцем: — Візьми оцей мішечок і передай Іванові. Це патрони для його автомата. — І легенько підштовхнула хлопця вперед: — Біжи вже, біжи...

Гриць не бачив, та й не міг бачити, як тітка Санька перехрестила його вслід своєю чорною, виробленою пучкою, як рукавом витерла очі: «Побережи їх, господи... Діти ж іще, зовсім діти».

І тут Гриць раптом згадав, що у нього дома, у викопаному ним самим схроні, лежать «лимонки». Ті самі, які він поцупив у німців, що потім перебралися в старе село. Гриць кинувся назад у двір, забрав «лимонки» і знову вискочив на вулицю. Бігти до Овраковича? Але ж Овракович, а точніше — Дмитро Оврамович Гречка, жив на Радянському, чому ж тоді хлопці — він це щойно помітив — побігли у протилежному напрямі? А звідти вже озвалися автоматні черги, потім вони змістилися вправо, і Гриць помчав прямо туди.

Події на колгоспному дворищі розгорталися так. Група фашистів намагалася підпалити громадські сараї, розташовані на вигоні, але Іван Кравченко, Василь Хорольський і колгоспники, що приєдналися до них, дружно кинулись на паліїв. Гітлерівці, відстрілюючись, відступали в сади, а звідти в болото за хутір Радянський, де на них уже чатували хлопці Василя Лагна, Петра та Івана Кравченків.

Ще раніше виступили старобілецьківці, бойові групи Кирила Гречки і Василя Німця.

Задум Уса був простий: починають хлопці із Старої Слободи, змушують німців відступити вниз до Кутів, притискають до болота, з того берега б'ють по них новоселівці Василь Лагно та Іван Кравченко, водночас лемешівські групи Матюшенка і Третяка женуть ворога битими шляхами, мимо цегельні, де ліворуч останньою приєднується свинаро-павлівська група Петра Калиниченка.

Ця операція, при умові її успішного здійснення, могла б стати небодом для білецьківського ворожого гарнізону разом з його гарматами, мінометами, транспортом і запасами зброї. До того ж підкріпити виступ білецьківців мали брайлівці, маламівці і, за сприятливого збігу обставин, — дніпровці.

Групи Кирила і Василя Німця вдарили одночасно, і гітлерівці (їх було чоловік п'ятнадцять), що не сподівалися на такий поворот, кинулися врозтіч.

У ті перші хвилини бою заважали нервозність і метушня: дуже великим було бажання розквитатися з окупантами. Але як тільки Василеві Німцю та Семенові Кулику вдалося підтягнути свій «максим», а Макар Німець та Антон Голуб стали їх прикривати — фашисти, не витримавши, поодинці вискакували з пристріляного місця і перебіжками від хати до хати кидалися по схилу вниз.

Хлопці дружно вдарили по втікачах із гвинтівок та обрізів. Макар Німець і Кирило Гречка вирвалися вперед, за ними поспішали Семен Кулик, Антон Голуб і решта набатівців.

Ураз посвітлішало, наче чиясь невидима рука підняла завісу туману, і стало видно старі верби по той бік плавнів і самі плавні, яні широкою смугою потягнулися за Назаренкову. Там, за Кутами, підпирала небо темна колонада вільх. За ними починався мішаний Крилівський ліс.

Німці, що спочатку бігли понад кладовищем, тепер скотилися нижче, взяли лівіше, до ветхого дерев'яного місточка біля одного з рукавів болота. Вже кілька з них вискочили на місток, а решта бігли, важко загрібаючи ногами. Німецький офіцер — він був у довгій шинелі і нашкеті — раптом зупинився і щось закричав — квапив, очевидно, відстаючих.

Макар старанно прицілився і вистрілив. Офіцер якось дивно, по-лелечому змахнув руками і впав.

— Є! — закричав Макар, не тямлячи себе від радості. — Влучив, хлопці!

Тим часом куля, пущена чиєюсь вправною рукою, дістала ще одного німця.

Ур-ра! — злетіло над оболонню і покотилося до Крилівського лісу.

Зелені мундири сахнулися лівіше, солдати бігли тепер понад самою стіною плавнів, і Кирило, який випередив своїх, подумав, що ось-ось хлопці дістануть фашистів і з того берега...

Саме в ту мить, коли Гриць Коваленко дємчав до наших окопів, гітлерівці, гнані старобілецьківцями, отямились: автоматні черги шелеснули прямо над головою. В окопі вже були Іван Кравченко, Василь Хорольський, Іван Чорновол, брати Лагни, Микола Різник і ще кілька чоловік.

Несподівано по той бік болота половилася пара коней, що тягнули дві німецькі гармати.

— Вогонь! — голосно крикнув Іван Кравченко.

Прицілитись як слід заважали густі зарості очерету. Два німці, певно, з гарматної обслуги, скочили між коней, швидко розпрягли їх і, полишивши гармати напризволяще, зникли з кіньми за вільхами.

Майже водночас із-за лісу на піщані кучугури вискочила бездарка. В ній стояв, вирастаючись на повен зріст, дебелий німець і, туго натягнувши віжки, притримував розгарячілих коней. На хвилину пізніше з лісу виїхав вершник. Він повернув коня в бік наших окопів і підніс до очей бінокль. Очевидно, намагався збагнути ситуацію.

— Що ж це ми, братці, га? — заметушився Іван Лагно. — Ану, за роботу...

Кілька пострілів пролунали майже одночасно. Німець, що стояв у бездарці, впав, сполохані коні підхопили воза, круто, мало не перенинувши його, розвернулись і понесли в ліс. Вершник шарпнув коня за повідок і подався слідом.

— Утік, собака, — лайнувся Василь Хорольський. — Ну, зажди, ми ще тебе дістанемо!

Нараз розмови урвалися. Всім спало на думку одне і те ж — як там справи в інших? Що діється на Лемешівці? Звідти час від часу гриміли постріли, долітали якісь крики, вони то ближчали, то знову віддалялися.

— Ось що, Коваленку, — суворо сказав Іван Кравченко, знімаючи руку зі свого новенького ППШ, — тобі, як зв'язковому, доручено оперативне завдання — негайно вирушай на Лемешівку і дізнайся, як там у групах Матюшенка і Третяка.

Грицеві йти від своїх не хотілося, але наказ є наказ і його треба виконувати.

Йти прямо не зважились: небезпечна була зараз відкрита дорога, і він вирішив городами пробратися спершу до колишньої лозомеблевої артілі.

А Лемешівка боролася. Налякані несподіваними діями набатівців, над усе боячись оточення, фашисти безладно тікали, залишаючи гармати, міномети, машини, боєприпаси і спорядження. Наступаючи гітлерівцям на п'яти, групи Матюшенка і Третяка переслідували їх аж до будинку Білецьківської сільради. Тут затято огризалися артилерійські й транспортні підрозділи чужинців. Кільна гітлерівців попали в полон. Підштовхувані прикладами в спину — хлопці не дуже церемонилися з ними, — вони високо тримали руки над головою.

Матюшенко, що був на самому вістрі атаки, пильно стежив за тим, що відбувалося на битому шляху. Він, обстріляний офіцер, як ніхто розумів: головне — не дати німцям оговтатися, треба скористатися їхнім сум'яттям у повній мірі, інакше все може обернутися катастрофою. Тому, як тільки почув постріли біля Дніпра і зрозумів, що слобожани — Гречка і Німець — виступили, не став гаяти жодної хвилини.

Добре пам'ятав слова Уса: успіху вони доб'ються тільки тоді, коли всі групи виступлять одночасно й дружно. Ще сімнадцятого листопада, коли в хаті Трохима Свистуна остаточно утверджувався план збройного виступу, Ус притримав його за руку:

— Важно, звісно, все врахувати. Але за всіх обставин, думається, завдання твоєї групи, Федосію, найскладніше... Тому, як тільки німці почнуть тікати, то обійди з хлопцями цегельню і відріж їм дорогу на Свинаро-Павлівну...

Біля цегельні онупанти й справді гарячково шукали виходу, але звідусюди їх зустрічав вогонь.

На поміч набатівцям уже поспішали односельці, молоді й літні бігли з рушницями, трофейними гвинтівками, обрізами що невідь-звідки взялися в їхніх руках.

Частині ворожих солдатів удалося прорватися крізь шпарину заслону, вони вихопилися на дорогу, що вела до Табурища, і, безладно відстрілюючись, пустирем нинулися вздовж Радянського до Назаренкової. Хлопчаки, що, незважаючи на гвалт матерів, бігли за наступаючими, першими почали лічити трофеї. Їх було чимало: важких і середніх гармат — 11, автомашин — 31, з них 22 в повній готовності, підвід — 32, коней — 20, багато боєприпасів і військового спорядження.

Приспіли маламівці. Очолювані Григорієм Зінченком, вони очистили своє село від онупантів, захопили три підводи обозу з продуктами та зброєю і вже в Чечелівому, наступаючи, відбили у ворога три гармати і взяли в полон одного німця.

Звісно, про все це Гриць Коваленко не знав. Як не знав і про те, що Ус разом з Василем Мосначенком ще вночі подалися в Павлівку, щоб попередити групу Петра Калиниченка і як слід зустріти відступаючого ворога.

Але хто вони, оці люди, що йдуть назустріч? Скоро впізнав Катерину Хорольську, а ось ті двоє... Чим більше вдивлявся Гриць, тим більше не довіряв своїм очам: на сірих шапках пломеніли справжні п'ятикутні зірки.

— Ти чому стоїш, хлопче? Скучив, га?

Той, кому належали ці слова, був зовсім молодий, над верхньою губою у нього ледь пробивався темнавий ріденький пушок.

— Нічого... Незабаром усім цим гадам капут, — дружньо поплескав хлопця по плечу. І тоді Гриць, плутаючись і заїкаючись від надміру почуттів, полснив першим радянським розвідникам, що він зв'язковий групи Жаркого, виконує наказ командира — має дізнатися і доповісти, що діється на Лемешівці.

— Туди йти не треба. — сказав солдат, — там повний порядок. — А як справи у вас?

— Наша група, — сказав Гриць, — ударила по німцях, що опинилися по той бік болота. Вибили у них дві гармати. Але німці зараз у вільхах. Нам би оце допомогу...

(Далі буде).

МОЛОДЕЦЬ, ВОРОТАР!

Фотоетюд В. ГРИБА.

УРОК ВЕДЕ СЕРГІЙ ГРАЖДАН

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.).

побувати саме на звичайному уроці, переєвідчитись, що він не паноказ, як іноді подейкують окремі вчителі про уроки С. С. Граждана.

Вчитель використав метод інтенсивно стиснутого по часу комплексного уроку. Що це означає? Передусім, продумане використання кожної хвилини, застосування такої послідовності методичних прийомів, котра дає змогу підтримувати в учнів не тільки певне фізичне навантаження, а й поступово-рівномірне його збільшення. Не було жодної паузи.

Всі елементи уроку було підпорядковано меті, яку ставив перед собою вчитель: навчити учнів правильно брати низький старт, вести боротьбу на дистанції до кінця. Одночасно йшла підготовка до успішного складання учнями нормативів комплексу ГПО.

Немає потреби детально аналізувати проведений урок. Були на ньому і елементи гри, і допомога слабкішим, і пояснення їхніх помилок.

Наприкінці уроку раптом запитання: «Яка, на вашу думку, різниця між бігом і ходьбою?» Зацікавилися семикласники, висловлюють здогади, аж поки не дійшли висновку, що в бігу є фаза польоту, коли можна відштовхнутися від землі, фаза польоту, якої нема за інших умов. А вчитель продовжив думку, що й людина повинна мати крила для злету у свою мрію, наближати її до реальності.

Він їздив до середньої школи № 37 м. Севастополя, де добре налагоджено фізкультурно-оздоровчу роботу серед учнів усіх класів. Привіз багато вражень, ділиться міркуваннями про те, як уміють там підтримувати повітряний режим і яка користь від цього. Граждан тоді зауважив:

— Хіба ми неспроможні постійно виводити учнів на перерви, проводити з ними ігри, поки клас провітрюватиметься? Чому цим займаються лише вчителі фізкультури?

Я погодився з ним. Бо й справді, саме завдяки тому, що наші фізкультурні активісти виконують останнім часом велику обсягом позакласну роботу, вихованці нашої школи виборюють призові місця на районних та міських змаганнях з різних видів спорту. Почесні спортивні трофеї — пам'ятні кубки, вимпели, грамоти, якими нагороджено школу, — на найвидноішому місці. Як і куток спортивної слави, що нині оновлюється.

Наприклад, виступаючи в Харкові на чемпіонаті УРСР з багатоборства комплексу ГПО на приз газети «Комсомольская правда», шестикласник Олег Лопатін показав найкращий результат серед багатоборців першого ступеня в стрибках у довжину. Його показник — 5 метрів 42 сантиметри. Він і чемпіон області з багатоборства ГПО. Олег навчається в новостворюваному спортивному 6-Ж класі, а на його представників учителі фізвиховання покладають великі надії.

Непогано виступає в складі збірної області й багатоборка дев'ятикласниця Ольга Артеменко. Спортсмени вдержують першість у місті з плавання, перші в області на «Стартах надій» і другі в місті (після давнього суперника — СШ № 13) з піонерського чотириборства «Дружба».

У нашій школі вчаться учні, які виступають на різних турнірах за програмою кандидатів у майстри спорту. Серед них — Наталка Азімова, Оксана Граждан, Наталка Осадча, сестри Гордієнко. Радує успіхами в спорті срібний призер першості України з футболу учень восьмого класу Олексій Юдін. І всі вони зобов'язані С. С. Граждану. Бо перший гарт отримали на уроках фізкультури.

А. САРЖЕВСЬКИЙ,
заступник директора по навчально-виховній роботі середньої школи № 19 м. Кіровограда.

Від редакції: А що ви думаєте про ефективність роботи вчителя фізкультури, його становлення, його творчий підхід до справи? До розмови запрошуємо педагогів, фізкультурних та комсомольських активістів, спортсменів. Що скажуть школярі про свого наставника, вчителя фізвиховання?

В. о. редактора
В. СТУПАК.

«Молодой коммунар» — орган Кировоградского областного комитета ЛКСМ Украины.
На украинском языке.

Газета виходить у вівторок, четвер і суботу.

наша адреса

316050, МСП
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

відділ листів і масової роботи, відділ пропаганди — 2-45-36; відповідальний секретар, відділ учнівської молоді — 2-46-87; відділ комсомольського життя, відділ військово-патріотичного виховання та спорту — 2-45-35; фотолабораторія — 2-56-65; нічна редакція — 3-03-53.

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.

БК 31319. Обсяг 0,5 друк. арк. Індекс 01107. Зам. № 543. Тираж 50 500.